

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč!“

Proti koncu!

V npravi se izvršujejo čudni, skrivnostni čini. Naši predniki, ki so merili čas najbrže po človeškem življenju, so odmerili dobo stoletja izvestno po močni starosti enega človeka; kajti čudno, kako se vsaj približno vjema doba enega stoletja z dobo enega človeka, z njegovim razvitkom, vrhuncem kreposti in dičnosti in njegovim razpadom!

Kakor človek, tako se razvija organično tudi stoletje se svojimi razredbami socialnega življenja v človeštvu, kajti le na človeštvo je proračunjeno stoletje, na živali in rastline je skoro brez upliva. In kakor je vsako stoletje v početku svojega nastanka najprej mlado in živo, a proti sredi krepko in orjaško, tako je proti koncu slabotno, zmedeno in razpadajoče. Kakor se pri starčku rado pojavljajo različne nezgode, tako, da je vedno v nevarnosti za svoje zdravje, tako je s stoletjem. Mari niso vsi ti pojavi sedanjih dni le znak slabosti pjemajočega stoletja? Vse je nekako nervozno vzbunjeno in pri vsem tem vzbunjenci ne doseže se ničesar pravega, plodonosnega v zmislu človeškega napredka.

Vse sili h koncu!

Zlasti se politične razmere razvijajo v zmislu, ki sili na prehod k normalnejšim razmeram. Kakor bi to že zahtevala narava stoletja, razburili so se narodnostni elementi h krati z nenavadno silo. Nemci in Italijani so pričeli boj, ki z elementarno močjo žene Slovane k odporu. Slovani, kateri bi morda sicer še spali politično, zdramil so se z nenadejano hitrostjo, kajti gre jim za obstanek. In ta boj traja dalje, kruta brezobzirnost Neslovanov tira na krepko brezobzirnost Slovanov in iz tega nastane gotovo še mnogo hujš boj, ki pa porodi končno rešitev narodnega vprašanja.

V tem pogledu so nam nasprotniki — do brotniki, ki nas vspodbadajo na resno, brezobzirno delovanje. In kakor bi se bali nasprotniki, da ne zaspimo zopet politični in gospodarski, pojavljajo sleherni dan svojo srditost.

Na Češkem so jeli nastopati Nemci s tako

nečloveško brezobzirnostjo nasproti Čehom, da bodo zahvaliti češko strpljivost z germanskim elementom, ako ne pride do najresnejših stvari. V okrajih s češko manjšino doprinašajo proti Čehom že pravcete orgije germanskega sovraštva: napadajo češke duhovne, ki Čehom propovedujejo božjo besedo v cerkvi in ulica in lokali so slednji dan prizorišče skrajne germanske zbesnelosti. Prepričanje je zavladelo, da tako ne more iti več naprej in da se mora storiti na najvažnejšem mestu korak, ki prepreči najžalostnejših posledic za državo in njene narode. Toda ne le za Češko — kaj bi to hasnilo! — za vso Avstrijo se mora storiti ta korak, da se končno in jedenkrat za vselej napravi red, kajti tudi na jugu države so stvari, ki so ločene le za jedno pečenj od najhujšega.

I tu na jugu vidimo, kako tanatizovani ljudje napovedujejo boj do skrajnega v vsem javnem življenju: na ulici, po zbornicah in po — cerkvah. Vidimo, kako se italijanski šovinizem ne zadovoljuje več s proganjanjem jezika družih, ampak je storil zadnji usodni korak, ki bi utegnil imeti najhujših posledic: šovinizem je jel proganjati človeške ekzistence, jel je rušiti pogoje za obstanek velikemu delu prebivalstva!

To je nevarna igra, to je zločinska igra v sedanji dobi, ko itak vznemirja Evropo vrvenje, porajajoče se vsled krivičnih nerazmerij in nedostatkov v gospodarskem in socialnem življenju človeške družbe.

V nervoznem stanju smo. Zločinec je oni, ki v tem stanju namenoma še bolj razburja duhove. In žal, da je takih — zločincev, ki neprestano krivico ogorčajo čustva. Šah tem — zločincem! To bodi parola vsem, ki se čutijo ne le razsodne politike, ampak tudi človekoljube! Naša doba in naši odnošaji so bolni! Združite se vi vsi, ki ste dobre volje, da splošno pravičnostjo povsperite krizo v tej bolezni in pripomorete čim prej do rekonvalescence in do — ozdravljenja!

Torej tudi tu doli treba, da posežejo hitro in nemudoma vmes vsi v to poklicani činitelji. Tudi tu doli je črv, ki je s prvega razjedal le narodno

mreti; sedaj pokaži, kaj si se naučil iz tega, in ne kaži svetu svoje žalosti!

— Da, ti si mi bil vedno dober prijatelj, Oton! — je odgovoril Friderik in mu podal roko.

Sodnik Oton Črnè se je pomaknil bliže k svojemu prijatelju in mu položil roko na desno ramo. Ta je vzdignil glavo in mu pogledal v obraz, a dasi je bilo temno, čutila sta vendar oba, kako sta se srečala njiu pogleda kakor akoro pred tridesetimi leti, ko je bil jeden še ponosen dijak prava in drugi, Friderik Moder, medicinec.

— Jaz še sedaj ne morem verjeti, Oton, je začel s sonornim glasom zdravnik, še pred štirinajstimi dnevi smo sedeli mi trije, Gabrijela, Dragotin in jaz pri mizi. Tvoj sin se je zopet prepilral žnjo!

— Toda, začel je mladi mož, Dragotin, ki je do sedaj molčal. Nadaljevati ni mogel, kajti srce mu je glasno bilo pod črno obleko.

— Jaz ti ne zamerim, Dragotin, ne, gotovo ne; vidva sta se morala vendar vedno prepirati ali vsaj dražiti... In drugi večer je morala iti ona nekam, kam, to še ne vem. Deževalo je kakor danes. In ko je prišla nazaj, premočena do kože, s tresočimi se ustnicami in z mrzlim obličjem, je legla na postelj in ni več ustala.

Oglas se računa po tarifu v petito; za naslove s dobrotimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zabvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovano se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprta reklama oije se proste poštnine.

in socialno življenje, jel razjedati sedaj še gospodarsko življenje. In to je nevarno, zelo nevarno. H konci, h konci mora to bolešno in nervozno stanje!

Drugo leto bode petdesetletnica vladanja našega presvitlega in pravičnega cesarja. Kako nebeški dar bi bil to Njegovim narodom, katerim On sam želi jednako pravico, prosveto in blaginjo, ako bi leto 1898. iznenadilo avstrijske Slovane z darilom, na kakoršuo že čakajo tako dolgo zaman. Tako darilo bi bi bilo najslavniši akt v slavni dobi našega prejasnega vladarja.

Ali smemo upati?

Vsakako da! Gorje, ako ne bi imeli te tolažbe!

II. zbirka „malenkostij.“

Znano je, da mestni ljudje — gospóda — tako radi uhajajo med kmete — na deželo —, a kmečko ljudstvo, vzlasti mladina, pa v mesto. Za prve je — priti med kmete — „malenkost“, za druge — priti v mesto — pa težava. Mestjan zavida seljaka, rekši: „Oh, kako zdrav zrak imaš; kako priprosto se lahko oblačiš; kako veliko izbiro imaš v jedilih: krompirja, fižola, graha, leče, solate, rženega kruha, ajdovih žgancev in zdrave mrzle vode. Vsega, vsega imaš pred nosom. Po noči spiš mirno in trdno, kakor drva. Res preveč ti Bog poplačuje tvoje delo, katero ti prav za prav vzdržuje in krepki zdravje. Oh, kako zdrave otroke imaš, in kako ne bi bili zdravi? Kretajo se v priprosti obleki; hodijo lahko bosi, sedaj po rosnih travah, sedaj čez potok, kjer si osvežajo in peró nožice, sedaj po hladni senci, kjer so lahko kar gologlavi, sedaj, sedaj — — — uh, kar skomine se mi vrtijo!“ — Seljak, ki sline cedi po mestnem življenju, pa zavida mestjana, rekši: „Oh, kako lahko delo imaš; znoja niti ne poznaš; no, potiš se že tudi včasih, ako se napiješ kake močne pijače, ali pa če greš v parno kopel; kakšna pa je še le tvoja hrana! Zadovoljen bi bil, ako bi mogel povohati v tvojo jedilnico. Biti lepo oble-

Glava Dragotina je padla globoko na prsi. Bal se je, srečati se s pogledom svojega očeta, ki mu je sedel nasproti. Kri mu je šinila v glavo in še bolj je povohal glavo k prsim.

V tem se je ustavil voz. Kakor da bi zbežal iz kake puste ječe, skočil je mladi jurist, Dragotin Črnè, iz kočije. Varno je prijel roko svojega izstopajočega očeta, in ko je prijel še desnico zdravnikovo, tresla se mu je zeló. Dež jim je takoj zmočil obraz, in zbežali so v hišno vežo. Samo Dragotina je ostal na vlažnem trotoarju in je hotel nekaj reči. V tem je zapihal mrzel veter okoli njegove glave, toda on se ni brigal za to. Najedenkrat je zaklical pred njim stopajočima:

— Z Bogom!

Moder in Dragotinov oče sta se obrnila.

— Kaj, ali ne greš gor z menoj, Dragotin? Danes moraš tu pri meni ostati, je rekel Moder.

— Hočem vaju pustiti sama, gospod doktor! Oče ni še ničesar govoril z Vami na samem od svojega prihoda v mesto pa do sedaj. Stara sošolca me gotovo ne potrebujeta sedaj.

— Toda potem prideš nazaj, Dragotin, je zaklical sodnik svojemu sinu in stopal po stopnicah. Počasi mu je sledil zdravnik.

(Pride še.)

PODLISTEK

Dež.

Spisal O. K. Srčan.

Jako je deževalo. Četudi sti bili okni kočije dobro zaprti, pihal je vendar tako mrzel veter nasproti, da se je bilo treba bati, da se kočija zvrne. Neprestano so padale kaplje na usnje voza, in pogostokrat, ako se je voz stresel zadevši ob kak kamen, se je vili majhen tok vode po oknih in se zgubil v mlakah na cesti. V občestnih jarkih je šumela voda, in iz cevij ob hišah je bil velik tok na moker trotoar.

Molcé so sedeli trije možje v vozu in gledali pred se. Mrak zunaj je ležal žalostno na obrazih obeh starejših, ki sta sedela vzadaj; in ako sta se stisnila v kot kočije, zamogel je mlajši mož, ki jima je sedel nasproti, jedva razločevati ostre poteze njunih obrazov. Slednjič se je pomaknil mož z belo brado h kočijinemu oknu, ozrl se okoli in rekel:

— Kmalu bomo doma!

Zamolčko ječanje je bil odgovor.

— Bodi pogumen, Friderik, je začel zopet prejšnji. Tvoja soproga je pokopana, in zate velja sedaj: Glavo po koncu! Ti kakor zdravnik si že mnogo skusil na tem svetu. Ti si videl mnoge u-

čen; sprehajati se s paličico v roki po mestnem tlaku; stopati sedaj v gostilno, sedaj v kavarno, sedaj v vrt, kjer je godba, sedaj v gledališče, sedaj na plesišče, sedaj, sedaj, — — — uh, to mora biti rajsko življenje, kar skomine se mi delajo! —

Sedaj pa poslušajta oba moje nasvete! Ti, mestjan, za tebe je „malenkost“, priti med nas seljake. Čuj! Naroči lojterski voz. Na-nj vrzi posteljino, obleko, ženo in deco, ti pa sedi na repico, če drugje že ne bo prostora za tebe, in pripeljite se k nam. Stanovanje že dobite. Ali pameten bodi ti, ki si glava svoji družini. Ne zahtevaj od nas, česar ti dati ne moremo. Ne uči nas tega, česar nam znati ni treba. Ne razkrivaj pred nami svojega verskega in narodnega prepričanja, ako nisi naše krvi. Ako si tujec, nosil boš v tem oziru vodo v morje, kajti mi smo verni Slovenci, ki damo za vero in domovino vse, kar imamo. Ne delaj se neumnega, t. j. ne poskušaj vesti se, kakor se vedemo mi, kajti tega ti ne znaš in to ti ne pristojta, pomaga ali koristi pa ti tudi ne, ker se itak zopet vrneš v mesto, kjer boš zopet, kar si vedno — gospod.

Ti, seljak, ali seljanka, ki ti ne ugaja med nami, ki hrepeniš po mestnem življenju, zveži svoje malenkosti v rjuho, isto natakni na palico, vrzi jo čez ramo in pojdi, „kamor te vleče srce“ — v mesto. Tam se oglasi v uradu, ki preskrbuje službe, in če si pridnih rok in zdrave pameti, službo dobiš gotovo, to je „malenkost“, kajti pridne, delavne ljudi povsod radi imajo. Ali vedi, da ni nikjer službe brez dela, kajti kjer ni dela, tam tudi ni jela. Pa bodi pameten! Ne vadi se v tujih šegah in navadah, katerih ne poznaš. Ne posnemaj tujca v rečeh, ki ti ne pristojajo, kajti tako delajo opice. Kravi ne pristojta sedlo, konju pa ne jarem. Navadi se tujega jezika, ako imaš potrebo, a jezik, katerega te je načila mati, spoštuj in čislaj nad vse! Govoril boš tujščino doma, na ulici, na delu, v gostilni, a v cerkvi pa ne, kajti vsega te nauči tujec, le moliti ne. In takrat, ko boš v cerkvi govoril z Bogom v svojem materinem jeziku, uvidiš in pripričaš se, da nisi to, kar si domišljuješ, ampak da si in ostaneš naš seljak, bodisi že Jože ali Boštjan.

Ako boš čutil potrebo, ustanoviti si lastno ognjišče, poišči si za družico — domačinko! Ako ne najdeš take v mestu, pridi si v domačijo po njo. Tujke ne jemlji nikdar, kajti ako hočeš osrečiti deklico, osreči domačinko; tujka ne bo srečna s teboj in ti žnje ne, in ravno tako nesrečni bodo vajini otroci — bastardi, ki bodo zaničevali ali svojega očeta, ali svojo mater, ali pa oba. Kako pa bosta vzgajala otroke? Kateri izmej vaju bo zmagovalec? Le pomisli, kakšno bo tvoje stališče v družini, ako potegnejo tvoji otroci z materjo — tujko; in narobe, kakšno bo stališče tvoje žene, ako zmagas ti? Ne, ne, tako družinsko življenje ne more biti srečno. Ko bodo tvoji otroci godni za šolo, pošli jih v slovensko šolo, kajti nikdo te ne more siliti, da bi moral prodati svojo lastnino — svoje otroke. Vedi, da ti učitelj-tujec nikdar ne vzgoji in ti tudi ne more vzgojiti otroka v tvojem duhu, marveč potujči ga, in tak otrok je sam zgubljen in zgubljen je tudi za — tebe!

Spolnuj tudi v tujščini svoje državljanske dolžnosti zvesto in vestno. O času volitve pomisli, kdo si in odkod. Tujcu ne zaupaj ničesar! Ako pa boš kedaj na križpotju, pridi si po svet k nam domov, kajti domačin ti ne bo svetoval nič slabega. Vedi, da se ti bode vzbujala želja, sedaj pa sedaj priti ali vsaj pogledati v domačijo. Z velikim veseljem te bomo vsprejemali, ako se bodeš vračal nepokvarjen. Ako pa si se potujčil, tedaj pa dobiš pred vasjo ta-le napis:

„Erjav, kakor Judež bodi,
Naj ga pes za plotom jé,
Med Slovence naj ne hodi,
Kateri prav Slovenec ne!“

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 4 avgusta 1897.

O položaju priobčuje včerajšnja „Sera“ jako zanimivih vesti — kakor pravi — iz povsem verodostojnega vira. Koncem tega tedna odpotuje grof Badeni na dvor v Isl poročat cesarju o položaju. Te dni bode tudi ministerski svet. Grof Badeni nameruje sklicati deželni zbor češki ter tam poskusiti pogajanja za spravo med Čehi in

Nemci. Poziv na taka pogajanja pa pride od take strani, da ga ne bode možno kar odkloniti. Koncem septembra se snide državni zbor, da odobri cesarske naredbe, izišle nedavno, katerimi so se bili dovolili razni naknadni krediti na podlagi §. 14 avstrijske ustave, in pa da dovoli provizorij proračuna in z Ogersko. Takoj ko se snide državni zbor, predloži vlada zakon za urejenje jezikovnega vprašanja, ki se določi mej tem sporazumno z eksekutivnim odborom večine. — Ako pa bode opozicija nadaljevala obstrukcijo, potem se zaključi državni zbor in se bodo vodili posli nadalje na podlagi še omenjenega §. 14 naše ustave. Ako bi se pa tudi te ne videlo umestno — potem pride čas — odločitve!

Odgovornost za te trditve prepuščamo „Seri“. Ako ima kaj resne podlage, kar poročajo z Dunaja tržaškemu listu, potem moramo računati z možnostjo novih volitev. Toda pripomniti treba takoj, da nove volitve — kakor stoji stvari — nikakor ne bi značile rešitev krize. Kje je torej izhod iz labirinta? Skoro, skoro bi morali misliti, da imamo tu jedno samo možnost, a si ne upamo izreči usodne besede, da ne pridemo na glas mračnjakov in nazadnjakov. Naš pesimizem je opravičen tem bolj, ker vidimo, da vlada na jako čuden način preludira baje namerovanim novim pogajanjem. Glej vest o celjskem vprašanju!

Celjsko vprašanje. Še nismo na jasnem. Včeraj so sicer razpravljali o stvari grof Badeni, baron Gautsch in deputacija štajerskih Slovencev, ali na jasnem vendar nismo. Iz poročil v ljubljanskih listih posnemamo le toliko, da vlada ne misli na zopetno ustanovitev samostojnega gimnazija, pač pa da poskrbi za poučevanje v slovenskem jeziku kakor dozdaj. In sicer v nižegimnazijah razredih s posebnim ravnateljem. Toliko pozitivnega se da izluščiti iz poročil v ljubljanskih listih. — Zajedno pa je neki nemškoliberalni list priobčil veleočijozno poročilo, ki se glasi jako neugodno za nas Slovence. Po tem poročilu je rekel baron Gautsch, da stvar more urediti le parlament, a to bode mogoče še le potem, ko se premene desolatne lokalne razmere. Torej: ad calendas Graecas! Glede osebe ravnatelja da deputacija ni dosegla nikake koncesije, pač pa da je očital grof Badeni deputaciji, da so Slovenci uprizorili močno gibanje proti odredbi vlade.

Dočim „Slovenec“ ni zadovoljen že s prvim poročilom, opaža pa „Slov. Narod“ k poročilu v „Tagblattu“: „Vsled tega vladnega, skrajno neljalnega postopanja, so člani slovenske deputacije odvezani vseh obljub, zlasti pa so odvezani obljube, da bodo varovali tajnost. Primorani so pa, dati vladi primeren odgovor“. Tudi češki „Narodni Listy“ so ogorčeni na vlado zaradi komunikeja v „Tagblattu“ o celjskem vprašanju. Celjski list pravi, da posledice temu gotovo ne izostanejo!

Še nekoliko o „socijalistih“. Zadnjič smo označili svoje stališče do socijalnega gibanja; povedali smo, da stojimo istemu nasproti povsem objektivno in po velikem delu tudi dobrohotno. Mi ne moremo in ne smemo drugače. Naša borba je borba za splošno pravico, pravica bodi torej tudi delavcu v polni meri! Delodajalci in posedujoči krogi sploh naj pomislijo na izrek slovečega pravoslovca Iheringa, da tudi tisočletje krivice ne more ustvariti niti jedne sekunde pravice. Naj je torej krivica še tako stara, s tem si še ni prisvojila pravice do nadaljnjega obstanka. In v socijalnem življenju je mnogo stare krivice. A ta nima pravice do obstanka, dasi je gotovo zelo ljuba marsikateremu delodajalcu. Preč torej žnjo. Delavske mase zahtevajo tako in prav imajo, da zahtevajo to!

Naše stališče nasproti socijalizmu je torej jasno, precizirano. Zdi se nam, da za danes ne treba govoriti dalje.

Pač pa bode treba še mnogo govoriti o socijalistih. Govoreči o socijalistih nikakor ne mislimo na delavca, ampak na onega, kateremu sledi delavec. A i tu hočemo radi pripoznati častnih izjem; radi pripoznamo, da je med temi možmi tudi takih mož, ki imajo pošteno voljo in poštene namene, četudi niso še dorasli svoji veliki nalogi. Tak mož se nam vidi n. pr. naš tržaški Učekar.

Tako tudi voditeljem nočemo delati krivice. Ali, kjer nam veleba prepričanje, da treba svariti, tam ne smemo poznati ozirov, ampak govoriti nam je odkrito in ne plašeči se tega, da zapravimo e-

ventualno simpatije med jednim delom delavstva. Važnost stvari same nam veleba tako in pa ljubezen do delavcev. Ne tiste vrste ljubezen, ki se hlina in govori delavcu le to, kar ugaja siromaku, ampak tista ljubezen, ki svari in govori resnico.

Po teh pojasnilih se nam je pevrniti k proglasu tržaških socijalistov, ki je bil predmetom članku v zadnjem izdanju našega lista.

Najprvo bi morali še nekoliko pojasniti dejstvo, da se socijalisti obračajo sedaj do obeh narodnosti v Trstu in da ne delajo razlike med Slovenci in Italijani ter med meščani in okoličani. Jako nas pa veseli, da nas je te naloge rešil delavec, ki nam piše:

„Slavno uredništvo! Meni se gabi tako hinavstvo, taka neiskrenost. V isti hip, ko socijalisti povdarjajo, da ne poznajo razlike narodnosti, da hočejo biti jednako pravični vsem, v isti hip bijejo v obraz načelu enakosti in splošni pravici. V isti hip, ko trde, da hočejo biti pravični tudi slovenskemu delavcu in jednako spoštovati vseh, govore do nas le v italijanskem jeziku. Je li tako preziranje našega jezika v soglasju s povdarjano pravičnostjo in enakostjo? Gotovo ne! Celó progressisti so o zadnjih volitvah razobežali po okoličih lepake v pravilni slovenščini. To dejstvo priča, da so socijalisti bolj jednakostranski in nestrpni v narodnem pogledu, nego celó progressovci. Ne, tako se ne povspešuje socijalna ideja! Kako vse drugače postopajo socijalisti na Dunaju! Na shodih na Dunaju se navadno govori nemški, češki in — laški. A koliko je število Italijanov na Dunaju, ako je primerjamo se številom Slovencev v Trstu? S takim postopanjem svojim so pokazali tržaški socijalisti, da je le velika laž njih trditve, da so mednarodni. Tudi jaz sem delavec, ali mene ne dobe v svojo sredo, dokler so taki, kakorini so!“

Dobro jo je povedal mož. Dokazal je zopet, kaka je razlika med besedami in dejanji naših socijalistov Gerinove vrste.

No, nam je posvetiti nekoliko besed drzni in neosnovani trditvi v proglasu, da pristasi drugih strank love v kalni vodi in si tako ustvarjajo komodno ekzistenco. V kolikor se dostaje nas Slovencev, moramo najodločneje zavrtniti to infamijo. Ves svet ve pri nas, da izvzemši urednike našega glasila — ki pa morajo posvečati vse svoje moči, ves svoj čas temu listu kakor dnevniku — je ni žive duše, ki ne bi imela svojega poštenega poklica, s katerim se tudi pošteno preživlja. Nijednega ni med nami, ki bi živel od agitacije. V kolikor se bavijo naši ljudje s politiko, bavijo se iz prepričanja in iz velike ljubezni do naroda, teptanega od vseh strani in tudi od laških socijalistov. Politiške in narodne borbe donesajo pojedincem med nami le ogromne žrtve: na času, na denarju in na zdravju. Imen nočemo navajati, ker tu ni prostora za osebni kultus. Svečano moramo torej protestovati proti drznemu klevetanju in očitanju umazane sebičnosti osebam, ki se sicer lahko motijo v svojih nazorih kakor sleherni človek, a katerih poštenje je vzvišeno visoko nad nazori laških socijalistov o javni moralí. V našem taboru zahtevajo borbe le žrtev in mučeništva.

In ker nas že izzivljajo ti mračneži, bodi jim povedano še nastopno na vsa usta.

Tudi vaša borba zahteva prevelikih žrtev od delavcev. Poleg teh pa je v vaših sprednjih vrstah veliko takih, ki ne poznajo žrtev, ki ne delajo, a vendar žive, ki žive jedino le od agitacije!! Kaki delavci so Camber, Gerin, Kristan itd.?! Kako bi živeli ti voditelji danes, ako bi ne bilo agitacije, ako ne bi delavska masa od svojih krvavih žuljev skladala krajcarčkov, ki pa se v blagajnah stranke vrhovatijo v goldinarje in stotake in tisočake??

Še jedenkrat vas pozivljamo: na dan z imeni! Imenujte oseb v našem taboru, ki si le s politiško agitacijo ustvarjajo komodno ekzistenco. Dokler ne dokažete svoje drzne trditve s konkretnimi vzgledi in dokazi, dotlej vam ostane na čelu pritisnjeno ono žgoče označenje, katero rabi svet za vse tiste, ki ne govore resnice in delajo krivico svojemu bližnjemu!

(Pride še.)

Iz hrvatskega sabora. Že v seji od minolega ponedeljka je p išlo do precej ostrega spopada med Hedervaryjevo — pardon: narodno stranko in opozicijo. Voliti je bilo predsedništvo. Opozicija se je uprla temu, ker poslovnik določa

jasno, da o volitvi predsedništva mora biti zbornica polnoštevna, a sedaj so še štirje okraji brez zastopnika. Opozicija je zahtevala, naj se zaustavijo seje, dokler se ne izvrše volitve v teh štirih okrajih. Dokazovanja opozicije so bila tako prepričevalna, da večina ni vedela navesti ni jednega argumenta proti istim. A kaj veljajo argumenti in dokazi in poslovnik v stranki Hedervaryja? Tu velja le število. In večina je izvolila umirovljenega oddelnega načelnika Dane Stankovića predsednikom, Henrika Franciscija I. podpredsednikom in Frana Spevca II. podpredsednikom zbornice.

V tej seji se je ta večina ovekovečila še na poseben način. Govoreči o krvavih dogodkih v Bošnjacih povodom volitev je storil člen večine, posl. Barlovič, gorostasen izrek — izrek, ki je mogel priti le iz ust najskrajnejega cinika — da je bila eksekutiva opravičena postaviti se nad zakon! To je več nego gorostasno: to je neverjetno. Lep zastopnik naroda to, ki daje eksekutivi — ki mora biti prva zaščitnica zakona — pravico, da sme kršiti zakon. In stranka s takimi člani in nazori se imenuje — narodno. Tu igra pač najkrvavejša ironija svojo britko igro.

Različne vesti.

Razložek med italijanskim in slovenskim duhovnikom. Prijatelj nam piše: Še-le danes Vam poročam o utisu, katerega je napravila name tukajšnja italijanska duhovščina, dasi je tega že dober mesec. Bilo je namreč ob času sv. birme. Na pragu jednega tržaškega božjega hrama stali so gospodje duhovniki in pričakovali škofa. Toda menite, da so stali ondi mirno in zamaknjeni v molitev, kakor je to pri slovenskih duhovnikih ob taki priliki? Ne, gospodje so govorili glasno, gestikulirali z rokami in životom, prav pa naravi pravega Italijana. Meni se je to vedenje zdelo jako čudno, ker sem navajen, da se duhovščina vede v cerkvi vse drugače. Ti gospodje pa so bili popolnoma taki, kakor gospodje na magistratu, razložek je delal samo „koretel“ in štola. Človek bi bil sodil, da pričakujejo — tržaškega župana, a ne svojega vladiko, monsr. Šterka. Naj le dobijo v roke naše cerkve — potem adijo prava pobožnost!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu priredi svojo prvo veselico najbrže dne 8. septembra, ako ne bode napredvidjenih zaprek. Na veselici bosti sodelovali pevski društvi „Adrija“ iz Barkovljah in „Zaria“ iz Rojana.

„Piccolo“, povsodi le „Piccolo“! Nedavno temu smo pisali o pogubonosnem uplivu dveh lahonskih listov v Trstu na maso tržaškega prebivalstva; danes nam je samo zabeležiti utis, ki ga je napravila na nas slika, ko smo šli v ranem jutru skozi mesto. Na jednem vogalu je stalo kakih 20 delavcev-štrajkovcev skupaj in vse je čitalo „Piccola“. Na drugem kraju zopet kakih osem delavcev, ki so zopet čitali „Piccola“. Stikali so skupaj glave, kakor bi poslušali najsvetejša razodenja. Seveda „Piccolo“ poroča na dolgo in široko o dogodkih štrajka, riše vse v najživejših in fantastičnih barvah in to razburja delavsko kri.

„Piccolo“ ima svoje čitatelje nabrane na vrvi, kakor kostanj ali pečena jabolka in dela ž njimi, kar hoče, kajti njemu je prisojeno delati v Trstu — „javno mnenje“; to si je prisvojil kakor monopol, ker to mu — nese.

No, mi mu nismo nevoščljivi, da si mu rečemo naravnost: nas bi bilo tacega javnega menenja, kakoršno si ustvarja on — naravnost sram. Vendar nas z druge strani neprijetno zadevuje dejstvo, da se v nekaterih delavskih krogih čita vedno le „Piccolo“ in nič ko „Piccolo“.

Še enkrat povdarjamo, da nas ne navaja k tej opombi lakomnost, katera je pač glavni motiv „Piccola“, a nas žali to, ker vidimo, kako je prepregel svoje pogubne mreže tudi čez delavski stan ta — parazit.

In ta list je židovski!

Ta list izdajajo Židje in kakor čitamo iz javnega delavskega oklica te dni, obrača se delavska struja največ proti židovstvu.

Kako se strinja torej kupovanje in čitanje židovskega lista z baje protikapitalističnim stremljenjem najnovejšega delavskega gibanja v Trstu? Ali si ne dajejo s tem sami sebi po zobeh delavci, oziroma njihovi vodje?

Ali je mar tisto povdarjanje protikapitalističnega stremljenja samo hinavstvo, fraza, slepilo, pesek v oči? Nam se skoro hoče dozdevati nekaj tacega. Nam se hoče dozdevati, da igra humbug v tej stvari veliko ulogo. Dal Bog, da ni tako; vendar nas vznemirja že dejstvo, da stoji tudi naše slovensko delavstvo tako pod uplivom „Piccolovem“. Naši delavci nam smejo verjeti, da tako, kakor piše „Piccolo“, bi tudi lahko pisali, ali naravnost rečeno: mi bi se sramovali take pisave. Naš list ni komedijsk, nedostaje mu tistega opojnega „aroma“, ki duhti iz strupenega žganja „Piccolovega“; zato pa je naš list pošten in kdor je pošten prijatelj našega naroda, čital bode resne in poštene liste. Tudi mi smo vsikdar pripravljene boriti se za interese poštene delavstva v Trstu in vsikdar smo se potezali za pravice trpečega. Nikdar pa nam ni bilo do tega, da bi hoteli iskati popularnosti s tem, da bi se ljudstva hlinili, kakor to dela „Piccolo“, ki omamlja ljudstvo, kakor žganje in tobak in mu — škoduje, kakor žganje in tobak. — Še enkrat povdarjamo: mi ne delamo reklame za svoj list, a prosimo delavce naše, da čitajo več naš list zato, ker so — slovenski delavci, ker jim mora vendar biti do tega, kar pravijo oni, ki so — njih krvi!

Štrajki so stacionarni v vseh strokah. Tu pa tam zapirajo kako osebo radi groženja onim, o katerih slutijo, da bi hoteli iti na delo. Toda to so le posamični slučajji. Pomebniših izgredov pa ni bile nikjer. Delavcem na čast treba pripoznati, da se vedejo večinoma mirno in trezno. Glede štrajka pekovskih pomočnikov treba pripomniti, da ni nastopilo, česar se je bilo bati: pomanjkanje kruha. Narobe: nekaterim pekom je došlo preveč kruha od zunaj, zbok česar je cena kruha zopet padla na 16 nč. za kilogram. Nočemo dajati nasvetov nikomur, ker vemo, da je to silno nevhvaležno delo ob sličnih prilikah. Le iskrena želja bodi izražena, da bi se stvar rešila čim prej in na vseh straneh vsaj v relativno zadovoljnost delodajalcev in delavcev. Kajti dalje trajajočemu štrajku bi morala slediti gospodarska kalamiteta.

Križaj ga, križaj ga! Tako bi rad „Indipendente“ pisal proti c. kr. stražarjem, ali — ne sme! V soboto, dne 31. m. m. odšli so naši vojaki Štajerci, ki so bili 10 let med nami — ne da bi bili dali povoda najmanjšim pritožbam.

Predno so pa zapustili Trst, šli so ter se malo veselili za — odhodnico. Slučaj me je zanesel (v soboto zvečer) na veliki trg. Videl sem, kako prihaja gori po ulici S. Sebastiano precejšnja družba 15—20 ljudi, ki so peli „U boj!“ Radoveden sem se približeval družbi ter opazil do deset podčastnikov štajerskega polka 87 in nekaj civilistov, ki so šli po Corsu pevaje omenjeno pesem. Res, da je bilo že pozno, toda „Indipendente“ se ne jezi radi pozne ure, nego, ker so peli slovensko! Stražarji so dopustili vse to, ker so vsi navdihnjeni slovenskim duhom!

Tako vsaj pravi „Indipendente“ ter toži, da tu treba reorganizirati redarstvo sploh. A kako, tega ne pove, pač pa misli. Kaj ne, da bi bilo lepše, ako bi imeli tu nekaj kalabreških brigantov, nego pa to lepo disciplinirano sedanjo c. k. stražo! Toda ne boš Jaka! Omenjeni večer je bilo pametneje, da se straže niso utikale, ker družba je bila — kakor sem opazil — dobre volje in je pela ubrano, divno, ni pa rogovilila, kakor rogovili navadna fakinaža.

Še eno vprašanje stavim „bratcu“ „Indipendenteju“: zakaj nisi protestiral ob času zadnjih volitev, ko so tvoji somišljeniki tulli in rjoveli vso noč, a policija je — molčala? Zakaj? No „Indipendente“ že ve zakaj? Jaz pa — tudi! Nebodigatreba.

Človekoljubje „sodruga“ Camberja. Iz Brkinov nam pišejo: Izvedel sem od ljudij, došlih iz Trsta, da je tam nastala malone revolucija radi tega, ker je oblast dala zapreti kazenskega branitelja in v najnovejši čas osročevalja delavskih slojev. Tu smo kar zastrmeli na teh poročilih, kajti iz lastne skušnje vem, kake vrste prijatelj ubozega je ta „sodruga“. V pojasnilo Vam hočem povedati, kar se je zgodilo meni samemu. V neki pravdi radi plačila 100 gold. sem bil prisiljen iskati pravne pomoči. Nasvetovalo se mi je g. Camberja kakor dobrega in izkušenega jurista. Šel sem torej k njemu tem raje, ker sem bil prepričan, da ta gošpod — kakor znani prijatelj in zaščitnik ubozega

ljudstva — mi gotovo ne napravi prevelikega računa. Gosp. Camber je napisal 2 strani in pol odgovora, za katero delo ne bi bil noben drugi odvetnik računal nad 5 gid., kakor mi je zatrdil sam g. sodnik, ko je izvedel, koliko sem moral plačati Camberju. In veste, koliko je zahteval ta „človekoljub“ in „prijatelj ubozega ljudstva“ in koliko sem moral plačati v resnici? Celih 20 gold.!!! A najlepša na vsem tem pa je bila ta, da sodnik niti ni hotel vsprejeti tega spisa, ker g. Camber ni odvetnik in ni upravičen sestavljati pravnih spisov v civilnih stvareh! Moral sem torej še enkrat iti v Trst in si preskrbeti na Camberjev spis podpis pravega odvetnika. Po vsem sem se pa uveril, da, ako bi se bil še nadalje posluževal Camberjeve pravne pomoči, bi bil gotovo zapravljen ne le onih 100 gold., za katere sem se pravdal, ampak tudi svoje premoženje. Tej nevarnosti sem se izognil s tem, da sem se obrnil do pravega odvetnika.

Toliko v ilustracijo, gosp. urednik, k raznim slavospevom v proslavo človekoljubja „sodruga“ Camberja! C. iz B.

Sokole-izletnike na celjsko slavnost 8. t. m. prosi podpisani, da se mu prijavijo najkasneje do prihodnjega petka, t. j. 6. t. m. zjutraj, ker mora javiti v Celje število udeležnikov ter preskrbeti stanovanje. Odhod iz Trsta bode v soboto zvečer poštanim vlakom ob 6. uri 20 min. Dohod v Celje v nedeljo ob 3. uri 10 min. zjutraj. Na zdar!

Dr. Gustav Gregorin, starosta.

Odborniki „Tržaškega Sokola“ so pozvani na odborovo sejo, ki bode danes, v četrtek, to čno ob 8. uri zvečer v pisarni podpisane (Via Molin piccolo št. 3. II. nadstr.) Na dnevnem redu je konstituiranje odbora in pogovor radi prvega izleta. Na zdar!

Dr. Gustav Gregorin, starosta.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah se marljivo pripravlja za prireditev velike koncertne veselice na vrtu, katero nameruje uprizoriti v nedeljo dne 29. avgusta t. l., na dan, ko bode tamojšnja župnija slavila praznik farnega zaščitnika sv. Jarneja. Z omenjeno veselico na dan cerkvene svečanosti in lokalnim praznikom, spojena bode še neka druga za Barkovljane jako važna narodna slavnost, ako ne pride — kakor je že navadno v Barkovljah, da bode prepovedano vse. In potem mesto lepe veselice, pa križev pot od Judeža do Kajfeža. Toliko za sedaj, več o tem sporočimo pravočasno.

V Vel. Žabljah na Goriškem se je ustanovilo dné 25. julija „Bralno društvo“. V odbor so bili izvoljeni: Andrej Paljk, predsednikom; Anton Merkel, podpredsednikom; Fran Vilhar, tajnikom; Jožef Vertovec, blagajnikom; Andrej Samec in Filip Merkel, odbornikoma. Po dovršenem zborovanji razvila se je prav prijetna zabava. Križki pevski zbor je kaj ubrano zapel nekoliko pesmi. Zopet oživljenemu društvu želimo: rasti, cvetja in sadu!

Delavci! Slovani! Znano Vam je, da po novem zakonu ali postavi postanemo z letom 1901 Tržičani vsi tisti, ki smo nad deset let v Trstu, kakor tudi oni, ki dovrše v omenjenem letu desetletno bivanje v Trstu; Tržičani torej: mesto nas mora sprejeti za svoje občinarje in nam ob enem podeliti vse pravice, pristojne Tržičanom. Z edno besedo: imeli bodemo vse pravice in vse dolžnosti pravih meščanov. To pa ni po volji vladajoči kliki, ker se boji, da bode preveč Tržičanov — Slovanov! Iredentarski listi kličejo na pomoč — proti nam! Njih glasilo svetuje celó, naj bi se izgnali vsi oni ljudje, ki nimajo stalnega dela!

Večinoma jih že poznate, zato ne bodem dalje pisal o teh umazanih listih. Da pišem te vrstice, ni kriv toliko organ omenjene klike, nego neko drugo dejstvo, katero hočem navesti! Minolo nedeljo je zborovalo društvo mizarjev ali bolje rečeno: delavci mizarji. To, kar so sklenili ali razpravljali, je za-me sekundarne važnosti, ker nisem mizar. To pa, kar je izgovarjal predsednik shoda ob zaključku istega, je pa velevažno za slovenske delavce. Rekel je: oni delavci, ki imajo v bližnjih deželah svoje domovje — so naprošeni, da se podajo — domov, za toliko časa, dokler bode trajal štrajk! Nočem trditi, da je ta nasvet v zvezi z onim iredentarskim, ali vsakako sta si — podobna. Sedaj pojdite ven, potem boste čakali družih 10 let, predno postanete

meščani! Te baš hočeje oni, ki niso Vaši prijatelji (Ki pa so narodni prijatelji gosp. Gerina. Op. uredn.) in ki bi rajši videli Kalabreze na Vaših mestih, nego — Vas!

Zeleči vam srečnega izida, Vas prosimo: bodite mirni, da se ne uresničijo zlobne želje naših skupnih neprijateljev. Nebodigatreba

Svetoivančani! V 92. št. „Edinosti“ opozarja Vas pisec, da se združite ter zopet ustanovite na novo že davno zaspali društveni življenj v „Narodnem domu“. Res žalostno je, da zna svet, kako malo se tukaj skrbi za društvo. O priliki predvečerov sv. Ivana in slovanskih apostolov sv. bratov Cirila in Metoda prinesla je cenjena „Edinost“ dopisov o Sv. Ivanu. V teh dopisih je pisec pel vso hvalo vam, bodi si glede kresov 23. junija, kakor tudi glede razsvetljave 4. julija. Ves slovanski narod, ki je čital te dopise, veselil se je v duhu, da ste tako zavedni sini majke Slave. Znal je ves slovanski svet, da ste izvršni boritelji za svoj narodni obstanek ter da je tudi med Vami nekaj narodnih mučnikov, ki so v svoji jezi rohnili proti odpadnikom. Za vsa ta dejanja pridobili ste si slavo, čast in sočutje. Vprašam Vas torej: Zakaj se ne potrudite, da bi se pri sv. Ivanu lahko razvilo tudi društveno življenje? Ali obstoje take težave proti temu? Ali mordaimate pripomočkov za to?!

Na noge torej! Vi Svetoivančani imate tako primeren prostor za društveni razvoj in napredek, da si boljšega ne morete želesti. Kako veselo bi bilo marsikatero društvo, ako bi imelo toli lepo priliko? Vi pa zametujete takorekoč, kar vam je tako lepo pri rokah. Skrbite torej, da bodo Vaši lepi prostori služili svojemu vzvišenemu namenu. To ne bo stalo mnogo truda. Dalje Vi 35, 38, 40, 50-letni možje, opustite svojo nezmislno trditve: „Smo stari, naj drugi delajo za društvo“ ter delajte tudi Vi mlajšim v pomoč in vzgled! Človek ni nikdar prestar za društveno delovanje. To naj si zapomni posebno gosp. J. N., 39letni svetoivanški „starček“, ki vedno stoka, (kakor meh naših orgel), da je minula doba njegovega delovanja. Treba bo mu kmalu pokoja in pokojnine — revežu „staremu“! Gosp. Z., tamburaški vodja, bi se tudi lahko malo potrudil, da stopi zopet na noge tamburaški zbor. Mislim, da na obrne hrbta svoji lastni ustanovi. Dragi Svetoivančani! Da oživi že davno ustanovljeno pevsko društvo „Zora“, ter, da se zopet otvori „bralno društvo“, pridite v četrtek dne 5. t. m. zvečer ob 9. uri na posvetovanje v „Narodni dom“!

Upam, da se mnogobrojno odzovete temu poklicu, kajti dobro vem, da imate voljo in veselje, videti Sv. Ivan vsaj na istej stopnji glede društvenega življenja, na kateri so druge, manje vasi v okolici! *Vinko.*

Mal nasvet zidarjem, oziroma hlčnim posestnikom. Znano je, da železo, pomočeno v apno, hitro rjavi, kar znači toliko, kakor da ga rja obje in postane njegov volumen manjši. Ta rja, tehničnim izrazom: ta oksidacija se preseljuje pa tudi v notranje železa ali jekla, kjer razjeda njegovo snov. Od tod prihaja, da železje mej apnom kmalo razpade in postane nerabno.

Koliko pa se pozida železja v stavbe in koliko izvira iz tega lahko gmotne škode in nesreč, to se ne da izračunati.

Gips je istotako škodljiv kakor apno in še bolj razjeda isto. Nekoliko se zabrani upliv apna na železo, ako se isto prej pobarva z menigo, pravimo: „minium“ barvo. Najbolje pa je, ako se pri stavbah, kjer treba železnih vezij, travertz in drugih, rabi cement. S cementom prevlečeno železo ne rjavi in ne razpada. To bi bilo dobro, ako si zapomnijo zidarji in gospodarji novih hiš.

Povodnj. Današnje vesti so pomirljiveje. Vodovje pada povsodi. Na nekaterih železnicah v Solnogradu še sedaj ne morejo voziti. Cesar je zopet podaril 20.000 gld. poplavljenecem v Niži Avstriji.

Župnik Kneipp in obrtnija. Da je župnik Kneipp poleg svojih velikih zaslug za novo ustanovljenje zdravstva z vodo ustvaril tudi obrtniji novo podlago, to je znano že po celem svetu. S to podlago je župnik Kneipp podaril kruh tisočem delavcev in to ga dela predmetu velike hvaležnosti od strani človeštva, katero po tem svojem velikem prijatelju po pravici sme žalovati.

Poleg „Kneippovega platna“ se je razvila najmočnejše „Kneippova kava“ pod imenom Ka-

threiner-Kneippova sladna kava. Ta kava je razširjena že po vsem svetu in ustvarile so se žno velike industrije, ker ta kava je kakor zdravstveno sredstvo postala neobhodno potrebni del brane človeške. V to je dal Kneipp sam prvo navodilo. Kakor znano obstoji metoda ali način izdelovanja te kave v tem, da se jej poda aroma prave bobove kave in da je še le na tej podlagi postala sladna kava produkt industrije. Sladna kava nadomešča v vsakem obziru zdravju škodljivo bobovo kavo, vsakako pa kakor koristni pridevek k bobovi kavi. In zato je dal župnik Kneipp pravico, da sme nositi ta kava za vse čase njegovo ime in njegovo podobo. Sestava te kave se bo vedno vršila po navodilu župnika Kneippa, za kar jamčijo tudi velikanska podjetja, ustanovljena za izdelovanje Kneippove sladne kave.

Noč v Postojnski jami.

(Zabeležil Kamnosolaki.)

(Dalje.)

Koliko ur se že nahajam v tem orjaškem, razprostranem grobu? — Ne vem, ker sem zgubil uzigalice, da bi pogledal na uro, ki pa je še šla: tik-tik, tik-tik, tik-tik! Morda je že pet, šest, osem ur, odkar sem ujetnik; morda je tudi že noč in ljudje na vrhu zemlje so šli že k počitku, vlaki s tisoči tujci so že oddrdrali, zvezde in luna se že vidijo na nebu — ej, kako srečno oko, ki jih vidi — moje oči jih ne bodo gledale več! — In zdaj sem tu, — kje, v katerem delu jame se pač nahajam? — Ne vem! — Aha, zdajci sem čutil, da se mi je nekaj spremenilo v duši, čutil, da se mi ista pripravlja na odhod, toda zavest mi je še čila. V glavi pa se je vendar pojavljalo nekaj čudnega, neko šumenje, zvonjenje, kakor oddaljeni zvončki sani v snegu, — tak nekako utegne biti začetek smrti utopljenca . . . A tudi moje fizično oko in uho prišlo je v neko nerazmerje . . . poslednje je čulo vsako oddaljeno kapljico, ki se rije skozi zemljo, pomiče po kameniti polzini in konečno teško trkne na tla, kakor bi bila svinčena. In to kapanje, to trkanje je odmevalo v tisočeriš zvokih po brezdanji votlini in ustvarjalo čudovito godbo v neumljivih akordih — aha, ta godba je stvarjenje! Ti akordi spremljajo čudapolne stvarjanje čudes v slavnoznanu Postojnski jami in pod taktom teh akordov se giblje in raste vse, — vse okoli mene. Konečno pa tudi naraste do nečuvnih dimenzij, kajti godba se ne završi še tako brž, izvestno ne! Sedaj pa se še svobodno giblje to stvarjenje, ker prostora je še dovolj — a se tudi zares giblje, da je veselje in groza! Ondi tisti bradati vitez, kateremu pri vsakem dviganju težkega kamenitega trupla zarožljata brada in oklop, se robato vede okoli snegobele device, ogrusne a prozornim pajčalonom, ki pa je tako trd, kakor njeno srce, s katerim muči nerodnega čestilca. Naposed pa se vendar sprimeta in zavrtita ob glasovih skrivnostne godbe in z njima vred se jame vrtiti vsa zmes čudovitih nestvorov. — Šumenje, škropot in bučanje — da duši ušesa, stiska možjane — mej tem pa raste in se širi, postaja večji, — oholeji, napolni vse ogromne prostore do — poslednjega koticčka — in zadušiti, — zadušiti me hoče.

Ne vem, sem-li izgubil zavest, ali kaj — h krati sem se zavedel, da se nahajam še vedno v grozni globočini svojega kamnatega groba, iz katerega ni več izhoda; — zajedno pak sem čutil, da mi vidno pohaja moč življenja — — smrt, grozna smrt zevala je se svojim bledim obličjem v me in raztezala svoje koščene prate proti meni. Strašna prikazen, katero sem menil videti pred seboj v brezdanji temi

V roki je držala grobno svetiljko, s katero mi hoče svetiti po stezi do onkraj groba toda, nekaj me je prešinolo s sladko grozo, — ta svetiljka razhajala je svojo svetlobo čedalje bolj in v njeni luči videl sem razločno svojo strašno okolico! (Zvršetek pride).

Književnost.

„Kratka slovnica ruskega jezika“. (Краткая Грамматика Русского Языка). Sestavil M. M. Hostnik in

„Руско-словенский словарь“ (Ročni rusko-slovenski slovar). Sestavil M. M. Hostnik. Pod tema naslovoma izide v kratkem skupna knjiga, katera se že tiska v „Goriški tiskarni“ A. Gabršček v Gorici. Knjiga bo obsegala okoli 27 tiskanih pol, oziroma blizo 500 stranic navadne

slovarske oblike. Iz prve na ogled nam doposlane pole slovnici in pete pole slovarja smo se prepričali, da je bilo sestavljanje trudenopolno in težko ter da obsega slovnica vsa pravila, katera so potrebna k učenju ruščine, slovar pa prinaša obsežno slovarsko gradivo. Tehniško delo je čisto in zelo razločno, posebno pa ruske tipke (črke) so čitljive in take, da se o o pri čitanju ne utruji, kar se je navadno zgodilo pri drugih ruskih knjigah z odveč nerazločnimi črkami. Delo bo dovršeno meseca oktobra. Izdajanje boede zelo po ceni in se upa, da ne preseže 2 gld. Razpošiljalo se boede proti povzetju, oziroma proti predplačilu zneska. Naročila sprejemlje že sedaj „Goriška tiskarna“. A. Gabršček v Gorici. Ta slovar bo tudi za Hrvate prikladen. Ta knjiga v tem obsegu je prva mej Slovenci in radi tega jo toplo priporočamo vsem omikanim Slovincem.

Najnovejše vesti.

Trst 4. Magistratni asessor dr. Artico se pogaja s štrajkavci in delodajalci iz pekovskega poklica, kako bi se poravnalo nerazmerje. Upati je skorajšnje rešitve tega vprašanja. — V vrvarski tovarni Angeli v Šklednju ostavilo je danes delo 40 delavk, ki zahtevajo zboljšanje plačila.

Pariz 4. „Figaro“ javlja: Princ Henrik Orleanski prijavil je za priči v svojem dvoboju z generalom Albertom-Jeana grafa Leontijevega in svojega spremljevalca Mourichon-a

Berlin 4. Nemški državni kancelar knez Hohenlohe je včeraj ob 11. uri po noči odpotoval v Petrograd.

Za slabotne

bolehave v sled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in prekušanega učinka je **železnoto vino lekarja Piccolija v Ljubljani.**

(Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Poliliterska steklenica velja 1 gld., pet poliliterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

Trgovinske brosjavke in vesti.

Wauimpasta, Peonien za jesen 11.62 11.64 Pšentica za spomlad 1868 11.62 do 11.64 Oves za jesen 6.22 6.25. — Kruza jesen 8.82 8.84. Kruza za september 1897. 5.03 5.06 Pšentica nova od 78 kil. f. 11.15—12.20 od 72 kilo. 12.25 12.30 od 80 kil. f. 12.30—12.35, od 81. kil. f. 12.35 12.40, od 82 kil. for. — — — — —

Pšentica: Slabe ponudbe, dobro povpraševanje. stalno Prodaja 15000 mt. st. 40 nvč., dražje od včeraj. Oves 10 nvč., Kruza 15. nvč., Rž 25 nvč., dražje. Vreme: lepo. raga. Neratifikirani sladkor for 11.15 do —. Novi po f. 11.40. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 37½, 85, Concoaso f. 36½, Četvorni f. 37½, v glavah f. 36½—37—, Herra. Kava Santos good average za avgust 43.75 za december 44.75 mlačno. Hamburg. Santos good average za september 36.25, za december 37— za marec 37.75, za maj 37.25.

Dunajski borosi 4. avgusta 1897.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.10	102.15
„ „ „ v srebru	102.50	102.20
Avstrijska rentna v slistu	123.30	123.30
„ „ „ v kronah	101.85	101.85
Kreditne akcije	370.—	369.75
London 10 letna	119.45	119.45
Napoleon	9.52	9.51½
20 mark	11.73	11.73
100 italj. fr	45.25	45.35

Trgovski pomočnik dobi takoj službo pri Ant. Kovachu v Nabrežini, prodajalničar jestvin.

Prva trgovina z oljem v Trstu!

Velika korist!
Pošiljatve olja od 5 l. naprej.

Usojam si naznaniti svojim p. n. gg. odjemalcem na Primorskem, Kranjskem in Štajerskem, osobito pa gg. trgovcem, kateri si naročajo od 100 kg. naprej, da zaradi močne in razširjene moje trgovine, od-lej dobijo naročeno blago na dom v oziroma prostu. Imam blago vseh prvih vrste in postrežba je vedno točna, solidarna in poštena. Blago zamenim takoj, ako ne ugaja. Za Trst in okolico pristo na dom od 5 l. naprej, pustivši posodo na domu, brez are!

Čenik: jedilno olje l. 28; fino l. 32; finejšo l. 34; najfinejšo l. 40; namizno polfino l. 44; nam. fino l. 48; nam. finejšo l. 52; nam. najfinejšo l. 56; ekstražno l. 60-64; specialitetno olje l. 72-80.

„Svoji k svojim!“ Pričakovaje obilo novih odjemalcev, boležim se zahvalno v naprej s spoštovanjem **Anton Švec, Anquetotto 9.**

Svečar v **J. KOPAC** Solkanska cesta Gorici št. 9. priporoča velečastitemu svečenstvu, cerkvenim upravam, ter slavnemu občinstvu pristno

Voščene sveče

kilogram po 2 gld. 45 nč
Ha so one sveče, koje nosijo pretekolirano tvornično znamko, nepokvarjene, jamčim se svoto 1000 kron. Sveče slabeye vrste za pogrebe in postransko razsvetljavo cerkva dobivaje se po jako nizkih cenah.

Prodajem tudi tamjan za cerkve:
Lacrima najfinejši kgr. po gld. 1.20 običajni „ „ „ „ „ 1.— Granis „ „ „ „ „ „ „ „ „ 60
Blago pošilja se na vse strani avstro-ogorske monarhije poštnine prosto.